

Die Postindustrielle Stadt (Lodz, 12–14 Oct 17)

Zentral-Textilmuseum in Lodz / Centralne Muzeum Włókiennictwa, 12.–14.10.2017

Beate Störkuhl

DIE POSTINDUSTRIELLE STADT UND IHR KULTURELLES ERBE IM 21. JAHRHUNDERT. SCHUTZ – ERHALTUNG – REVITALISIERUNG

Miasto postindustrialne i jego dziedzictwo w XXI wieku.

Ochrona – konserwacja – rewitalizacja

25. Tagung des Arbeitskreises deutscher und polnischer Kunsthistoriker und Denkmalpfleger, Łódź/Lodz, 12.–14.Oktober 2017

Łódź/Lodz, die als „Manchester des Ostens“ titulierte, ehemalige Metropole der Textilindustrie, bietet reiches Anschauungsmaterial sowohl für das dynamische Wachstum der Industriestädte im 19. und frühen 20. Jahrhundert als auch für deren Niedergang im postindustriellen Zeitalter. Damit verknüpft ist die Frage nach dem Umgang mit den funktionslos gewordenen städtebaulichen, architektonischen und materiellen Hinterlassenschaften der Industriekultur. Der regionale Fokus der Konferenz richtet sich besonders auf Ostmitteleuropa, wo die Umstrukturierungsprozesse erst mit dem Ende des sozialistischen Wirtschaftssystems einsetzen und noch in vollem Gange sind.

PROGRAM // PROGRAMM

12.10.2017–14.10.2017, Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi ul. Piotrkowska 282 Łódź // Zentrales Textilmuseum, Piotrkowska-Straße 282, Lodz

12.10.2017, czwartek // Donnerstag

10:00 Otwarcie konferencji // Eröffnung der Konferenz

Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi

Budynek D, II piętro/Haus D, II. Etage

Sesja pt.: Miasto przemysłowe jako kulturowe dziedzictwo – kwestie teoretyczne

// Sektion: Die Industriestadt als kulturelles Erbe – theoretische Fragen

Moderation: Tomasz Torbus

10:30 Bogusław Szmygin (Politechnika Lubelska), Anna Fortuna-Marek (Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy w Rzeszowie), Andrzej Siwek (Narodowy Instytut Dziedzictwa w Krakó-

wie, Uniwersytet Jagielloński)

"Systemowa ocena wartości jako podstawa ochrony miejskich zespołów przemysłowych" [Systematische Ermittlung des Denkmalwerts als Grundlage zum Schutz städtischer postindustrieller Ensembles]

10:50 Waldemar J. Affelt (Politechnika Gdańska)

"Techno-estetyczna i poznawcza zabytkowość konstrukcji przemysłowej"
[Der technisch-ästhetische Denkmalwert von Industriebauten]

11:10 Piotr Gerber (Wrocław/Jaworzyna Śląska)

"Sieć muzeów techniki na Śląsku, projekt realizowany przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego Śląska"
[Technikmuseen in Oberschlesien, ein von der Stiftung zum Schutz des ober-schlesischen Industrieerbes getragenes Projekt]

11:30 Dyskusja, przerwa na kawę // Diskussion, Kaffeepause

Sesja pt.: Doświadczenia niemieckie. Pośrednictwo – waloryzacja postindustrialnego dziedzictwa przemysłowego: koncepcje i strategie

// Sektion: Deutsche Erfahrungen. Vermittlung und Inwertsetzung des postindustriellen Industrieerbes: Konzepte und Strategien

Moderation: Tadeusz J. Żuchowski

12:00 Paul Zalewski (Europa-Universität Viadrina in Frankfurt/Oder)

"Denkmalpflegestudierende als Antrieb einer Konversion. Modelfall 'Ferdinandshof' in Frankfurt/Oder"

12:20 Dorothee Haffner (Hochschule für Technik und Wirtschaft Berlin, Berliner Zentrum Industriekultur)

"Strategien für Berlin – Das Berliner Zentrum Industriekultur"

12:40 Kathrin Krüner (Technische Universität Bergakademie Freiberg)

"Der Umgang mit den Hinterlassenschaften des Steinkohlenbergbaus in der DDR"

13:00 Matthias Baxmann (Fachreferent Denkmale der Technik und Industrie, Brandenburgisches Landesamt für Denkmalpflege und Archäologisches Landesmuseum, Zossen)

"Mezzogiorno oder Toskana? Der Niederlausitzer Industriebezirk – zur Geschichte und postindustriellen Transformation einer industrialisierten Armutsregion"

13:20 Dyskusja, przerwa na kawę // Diskussion, Kaffeepause

Sesja pt.: Wyzwania wielkich okręgów przemysłowych

// Sektion: Herausforderungen großräumiger Industriegebiete

Moderation: Beate Störckuhl

13:50 Irma Kozina (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach)

"Obiekty przemysłowe Górnego Śląska: kulturowe dziedzictwo czy relikty krypto-kolonializmu? Współczesna perspektywa badawcza historii sztuki w odniesieniu do spuścizny postindustrialnej"

[Postindustrielle Objekte in Oberschlesien: Kulturerbe oder Relikte eines Krypto-Kolonialismus?
Die zeitgenössische Sicht einer Kunsthistorikerin auf das postindustrielle Erbe]

14:10 Thomas Parent (LWL-Industriemuseums in Dortmund)

"Montanreviere am Beispiel Oberschlesiens und des Ruhrgebiets"

14:30 Dyskusja // Diskussion

15:00 Obiad // Mittagessen

Komunikaty // Informationsbörse

[przewodniczący/Moderation – Piotr Korduba]

Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, Budynek D, II piętro

16:00 Włodzimierz Górko (Entwicklungsplanung Stadt Baden CH)

"Das Erbe der postindustriellen Stadt und aktuelle Probleme der Raumplanung am Beispiel der Stadt Baden"

16:10 Anne Scheinhardt (Bibliotheca Hertziana–Max-Planck-Institut für Kunstgeschichte, Rom)

"Konservierung – Fortschreibung – Revision. Römische Industrieensembles im Spiegel der Zeit (1870-2020)"

16:20 Katarzyna Chojnacka, Justyna Rakoczy (Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu Delegatura w Jeleniej Górze)

"Zabytki przemysłu i techniki z terenu dawnego województwa jeleniogórskiego – charakterystyka zasobu oraz jego problematyki konserwatorskiej. Analiza możliwych rozwiązań z propozycją koncepcji i strategii"

[Industrie- und Technikdenkmale in der ehemaligen Wojewodschaft Jelenia Góra/Hirschberg – Charakteristika und denkmalpflegerische Probleme. Lösungsansätze, Konzepte, Strategien]

16:30 Marta Ostrowska-Bies (Wrocław)

"Nowoczesne rzeźnie w krajobrazie miast przełomu XIX i XX wieku oraz w wieku XXI"

[Schlachthöfe im Stadtbild um 1900 und im 21. Jahrhundert]

16:40 Dyskusja // Diskussion

Wykłady wieczorne // Abendvorträge

Moderation: Krzysztof Stefański

Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, Budynek D, II piętro

18:00 Ewa Chojecka (Katowice/Bielsko-Biała)

"Obraz 'Wielkiej Industii' – przedmiot rozważań historii sztuki (Thomas Voßbeck i Michael Baxandall)"

[Das Bild der „Großindustrie“ – ein Objekt kunsthistorischer Überlegungen (Thomas Voßbeck und Michael Baxandall)]

19:00 Wojciech Bałus (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), Dietmar Popp (Herder-Institut, Marburg)

"Prezentacja tomu 'Zabytki sztuki w Polsce. Małopolska'"

[Präsentation des Bandes: „Kunstdenkmäler in Polen. Kleinpolen“]

13.10.2017, piątek // Freitag

9:30 Rozpoczęcie drugiego dnia konferencji // Beginn des 2. Konferenztages

Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi

Budynek D, II piętro/Haus D, II. Etage

Sesja pt.: Wyzwania wobec zachowania i rewitalizacji dziedzictwa postindustrialnego

// Sektion: Herausforderungen betreffend Erhaltung und Revitalisierung des postindustriellen Erbes

Moderation: Piotr Gryglewski

9:30 Łukasz Mikołaj Sadowski (Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi)

"Puerto Madero w Buenos Aires jako przykład współczesnej rewitalizacji dawnej dzielnicy portowej"

[Puerto Madero in Buenos Aires als Beispiel einer zeitgenössischen Revitalisierung eines ehemaligen Hafenbezirks]

9:50 Henry Kuningas (Eesti Kunstiakadeemia Tallinn)

"Remastering heritage borderland: Soviet industrial legacy in Estonia"

10:10 Piotr Fiuk (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie)

"Łasztownia i Kępa Parnicka w Szczecinie. Rewitalizacja przemysłowego zespołu portowo-stoczniowego w epoce postindustrialnej"

[Lastadie und Silberwiese in Stettin. Revitalisierung des Hafen- und Werfkomplexes in postindustrieller Zeit]

10:30 Bogusław Wowrzeczka, Marzanna Jagiełło (Politechnika Wrocławska)

"Stare elektrownie – nowa energia. O 'energetyzujących' właściwościach budynków dawnych elektrowni miejskich"

[Ehemalige Elektrizitätswerke – neue Energie. Zu den „energetischen“ Eigenheiten ehemaliger städtischer Elektrizitätszentralen]

10:50 Dyskusja, przerwa na kawę/Diskussion, Kaffeepause

Sesja pt.: Doświadczenia łódzkie. Architektura, urbanistyka i sztuka w procesie przemian ku społeczeństwu postindustrialnemu

// Sektion: Lodzer Erfahrungen. Architektur, Stadtplanung und Kunst im Wandlungsprozess zu einer postindustriellen Gesellschaft

Moderation: Katja Bernhardt

11:20 Krzysztof Stefański (Uniwersytet Łódzki)

"Łódzkie rezydencje fabrykanckie i ich współczesne funkcjonowanie"

[Lodzer Fabrikantensitze und ihr heutiges Funktionieren]

11:50 Julia Sowińska-Heim (Uniwersytet Łódzki)

"Adaptacja do nowej funkcji dziedzictwa postindustrialnego a współczesny rozwój Łodzi"
[Adaptionen des postindustriellen Erbes und die gegenwärtige Entwicklung der Stadt Lodz]

12:10 Małgorzata Wróblewska Markiewicz (Łódź)

"Wokół pewnego motywu. Rola fabrycznych tekstyliów
w rozpowszechnianiu nowych tendencji stylistycznych. Geyerowskie tkaniny drukowane z lat 20. i
30. XX w."

[Rund um ein bestimmtes Motiv. Die Rolle von Fabriktextilien bei der Verbreitung neuer Stilenden-
zen. Geyer'sche Druckstoffe der 1920er und 30er Jahre]

12:30 Jerzy Głowacki, Olga Tuszyńska-Szczepaniak (Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi)

"Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi – od fabryki do muzeum"

[Das Zentrale Textilmuseum in Lodz – von der Fabrik zum Museum]

12:50 Dyskusja // Diskussion

13:20 Orowadzanie po Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi // Führung durch das Cen-
tralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi
oprowadza // Führung: Michał Sierba

14:00 Obiad // Mittagessen

15:00 Prezentacja EXPO 2022 ŁÓDŹ POLAND // Präsentation EXPO 2022 LODZ POLEN

Zespół ds. Expo 2022, Departament Architektury i Rozwoju Urzędu Miasta Łodzi // Team für Expo
2022, Abteilung für Architektur und Entwicklung beim Magistrat der Stadt Lodz

Komunikaty // Informationsbörse

Moderation: Małgorzata Omilanowska

Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi

Budynek D, II piętro/Haus D, II. Etage

15:10 Piotr Kuroczyński (Hochschule Mainz)

"Intelligentes Stadtmodell Lodz – Neue Zugänge zum gebauten kulturellen Erbe"

15:20 Sławomir Brzezicki (Herder-Institut, Marburg)

"Dehio-Digital, konzeptionelle Überlegungen zur Weiterentwicklung des traditionsreichen 'Aufnah-
meformats' des kulturellen Erbes"

15:30 Andrzej Damian Borsuk (Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy)

"Idee i problematyka rewitalizacji dawnej Strefy NGL fabryki DAG Bromberg, obecnego Explozeum,
oddziału Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy"

[Konzepte und Probleme der Revitalisierung des ehemaligen NGL-Bezirks der Fabrik DAG Brom-
berg, des heutigen „Explozeum“, einer Abteilung des Regionalmuseums Leon Wyczółkowski in
Bydgoszcz/Bromberg]

15:40 Błażej Ciarkowski (Uniwersytet Łódzki)

"Waloryzacja (po)przemysłowego dziedzictwa architektury polskiej czasów PRL-u"

[Inwertsetzung des(post)industriellen Architekturerbes der Volksrepublik Polen]

15:50 Dyskusja i podsumowanie konferencji // Abschlussdiskussion und Zusammenfassung

14.10.2017, sobota // Samstag

10:00-16.00 Objazd naukowy – rezydencje fabrykanckie i zrewitalizowane obszary przemysłowe Łodzi

// Exkursion – Fabrikantenresidenzen und revitalisierte Industriegebiete in Lodz:

Zbiórka // Treffpunkt – Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi

Politechnika Łódzka, oprowadza // Führung: Błażej Ciarkowski

Księży Młyn, oprowadza // Führung: Arkadiusz Bogusławski

Manufaktura, oprowadza // Führung: Krzysztof Stefański

Organizatorzy // Veranstalter:

Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, Europa-Universität Viadrina in Frankfurt/Oder, Katedra Historii Sztuki Uniwersytetu Łódzkiego, Stowarzyszenie Historyków Sztuki Oddział w Łodzi

Patroni honorowi // Schirmherren:

Prezydent Miasta Łodzi, Botschafter der Bundesrepublik Deutschland in Polen, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Rektor Uniwersytetu Łódzkiego

Sponsorzy // Förderer:

Urząd Miasta Łodzi, Die Beauftragte der Bundesregierung für Kultur und Medien (BKM), EXPO 2022 Łódź Poland, Real Development, Fundacja Ulicy Piotrkowskiej

Informationen und Kontakt:

konferencja2017@cmwl.pl

Quellennachweis:

CONF: Die Postindustrielle Stadt (Lodz, 12-14 Oct 17). In: ArtHist.net, 28.09.2017. Letzter Zugriff 28.12.2025. <<https://arthist.net/archive/16325>>.